

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในวิถีชีวิตใหม่*

Innovation of Administration in the Schools Personnel of Buddhist in Next Normal

ภณทิรา ธิตะปัน

Phanthira Thitapan

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

E-mail: 6505102010@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาชีวิตวิถีถัดไป ถือเป็นการบริหารแนวใหม่ เพื่อให้ผู้บริหารรู้จักวิธีการบริหารจัดการหรือการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่แตกต่างจากอดีต นวัตกรรมจึงมีการพัฒนาและเกิดขึ้นใหม่อยู่เรื่อยๆ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ในเครื่องมือที่จะใช้ในการบริหารจัดการนวัตกรรม ซึ่งในการบริหารโรงเรียนให้ไปสู่เป้าหมายในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารจำเป็นต้องนำนวัตกรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร และให้บุคลากรในโรงเรียนอบรมเรื่องการใช้สื่อการสอนต่างๆ รวมถึงเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามามีบทบาททางสังคมด้วย ดังนั้นการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารและบุคลากรจะต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารจัดการโรงเรียน สามารถปฏิบัติ เป็นการถ่ายทอดได้และรองรับนวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: นวัตกรรม; การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา; Next Normal

Abstract

The school administration innovation under personnel of Buddhist Next Normal is a new way of an administration of the administrator. Innovation in the next normal for administateiore of the Buddhist Schools. Administration need to design new methodology mamagong order the scools to accommodate students which are different from the pasr.

*ได้รับบทความ: 23 กุมภาพันธ์ 2566; แก้ไขบทความ: 20 เมษายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 เมษายน 2566

Received: February 23, 2023; Revised: April 20, 2023; Accepted: April 30, 2023

Innovation is becoming essential in the present society, therefore, the administrator needs to know and understand the tools to develop a new order for teachers to accommodate students carrying those innovations. To achieve such goals school management must engage administrators, in constructing training programs for teachers which impart awareness and flexibility to innovations coming in with the student, Especially Training on how to use social media and new technology of education Therefore, for the success of the schools, the schools administrators needs to have a continuously updated body of knowledge on new innovations We desire to manage the schools as able to perceive and transfer those new innovations successfully and effectively to future.

Keywords: Innovation; Personnel Administration of Buddhist Schools; Next Normal

1. บทนำ

ชีวิตวิถีถัดไปหรือ Next normal เป็นการดำเนินการปฏิบัติต่างๆ ที่ไม่คุ้นเคย หรือไม่รู้จัก ไม่เคยใช้ แต่จำเป็นต้องใช้ และมีใช้กันทั่วไป จนเป็นปกติ ซึ่งแต่เดิมไม่ค่อยได้พบเห็น กลายมาเป็นสิ่งที่พบเห็นกัน จนคุ้นเคยเป็นเรื่องธรรมดา วิกฤติการณ์โควิด 19 สร้างปัญหาในการดำรงชีวิตเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การทำงาน และการเดินทางโดยรถโดยสารสาธารณะ ก็ต้องมีการปรับตัว แม้กระทั่งการออกนอกบ้าน หรือการอยู่ในบ้าน ทำให้สถานศึกษาเปลี่ยนลงมาใช้ระบบดิจิทัลที่ทันสมัย เช่น การประชุมออนไลน์ การเรียนการสอนออนไลน์ การเรียนที่บ้าน การทำงานที่บ้าน และที่สำคัญสามารถเปลี่ยนวิธีการบริหารงานมาสู่การใช้ดิจิทัลมากขึ้นนวัตกรรม (Innovation) เป็นการปฏิบัติและกระทำสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือการพัฒนาต่อยอดจากของเดิมให้ดียิ่งขึ้น แปรจากเดิม ซึ่งก็อาจจะเป็นความคิด วิธีการ อุปกรณ์ และเมื่อนำมาใช้งานก็ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเมื่อนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารโรงเรียนเราก็เรียกว่านวัตกรรมการบริหารโรงเรียน

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหาร และมีเครื่องมือในการบริหารจัดการ นวัตกรรม และเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่จึงจำเป็นต้องนำนวัตกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อให้โรงเรียนมีหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2. Next Normal

แนวคิด Next Normal เกิดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2552 ในช่วงวิกฤตการณ์การเงิน (Financial Crisis) ของสหรัฐอเมริกา โดยบริษัท McKinsey & Company และได้กลับมาเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

อีกครั้งหลัง การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปี พ.ศ. 2563 โดยได้ให้คำจำกัดความของ Next normal ว่าหมายถึง "ความปกติใหม่ (New Normal) ที่ธุรกิจต้องปรับตัวในยุคหลังการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (Resolve) 2) การปรับธุรกิจให้มีความยืดหยุ่นทัน ต่อสถานการณ์ (Resilience) 3) การกลับไปดำเนินธุรกิจตามปกติอีกครั้ง (Return) 4) การคิดใหม่ (Reimagination) และ 5) การปฏิรูปเพื่อก้าวสู่อนาคตที่ดีกว่า (Reform) ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา แนวคิด Next Normal ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางทั้งในกลุ่มนักวิชาการและนักธุรกิจ แต่ยังไม่มียามความหมาย หรือคำจำกัดความที่ชัดเจน ทำให้แนวคิด Next Normal ถูกเรียกในหลากหลายชื่อ ได้แก่ New Normal, Never Normal และ The Post-pandemic New Normal

3. การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นใน Next Normal

1. พฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ต จะมีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนออนไลน์หรือการทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์ การสั่งซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค ทางการเงิน หรือการดูละคร ดูหนังผ่านทางออนไลน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เห็นชัดมากขึ้นแล้วในขณะนี้

2. การเว้นระยะห่างทางสังคม จะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมเช่นกัน ผู้คนจะลดการปฏิสัมพันธ์ ไปในสถานที่สาธารณะน้อยลง เน้นการทำกิจกรรมที่บ้านมากขึ้น ลดการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ

3. เทรนด์เรื่องการใส่ใจสุขภาพ ผู้คนจะให้ความสำคัญกับสุขภาพต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ออกจากบ้านเป็นเรื่องปกติ การใช้เจลล้างมือ และสังเกตตัวเองเมื่อไม่สบาย

Next Normal หรือ ชีวิตวิถีถัดไป คือ การใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ของประชาชนทุกเพศทุกวัย หลังจากที่ได้ปรับตัวกับสถานการณ์โควิด 19 เพื่อความอยู่รอด จนเกิดความคุ้นชิน ทั้งวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร และวิถีปฏิบัติ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนทั่วโลกที่เปลี่ยนไปหลังสถานการณ์โควิด 19 ที่ได้สะท้อนให้เห็นเทรนด์สำคัญๆ ในอนาคต โดยเฉพาะการเปิดรับเทคโนโลยีและบริการดิจิทัลใหม่ๆ รวมถึงแพลตฟอร์มออนไลน์ ที่ตอบโจทย์เรื่องความสะดวกสบาย โดยมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีเทรนด์การใช้ชีวิตแบบ Next Normal ดังนี้

Stay-at-home Economy สถานการณ์โควิด 19 ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลกเปลี่ยนไป บ้านจึงไม่ได้เป็นแค่ที่อยู่อาศัย แต่ยังคงกลายเป็นที่ทำงาน ห้องประชุม ห้องออกกำลังกายหรือโรงภาพยนตร์ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ สามารถใช้งานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ได้อย่างสะดวกสบาย เทรนด์ดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบเศรษฐกิจที่เรียกว่า Stay-at-home Economy เช่น การพบปะสังสรรค์ผ่าน แอปพลิเคชัน การทำธุรกิจ e-commerce การบริการจัดส่งอาหารถึงบ้าน และการเลือกซื้อสินค้า

ผ่านประสบการณ์เสมือนจริง (Virtual Reality)

Touchless Society การดำเนินชีวิตในโลกยุค Next Normal จะมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยเป็นสำคัญ เทคโนโลยีจึงถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อลดการสัมผัส ยกตัวอย่างเช่น ระบบการจัดส่งสินค้าแบบ Non-contact delivery ระบบประตูอัตโนมัติในพื้นที่สาธารณะ รูปแบบการจ่ายเงินแบบ e-payment รวมทั้งการออกแบบพื้นที่ธุรกิจที่สามารถให้บริการลูกค้าแบบปราศจากการสัมผัสใดๆ แต่จะใช้เทคโนโลยีการสั่งงานด้วยเสียง (Voice recognition) หรือจำลองโลกเสมือนจริง (Augmented reality) แทน

Regenerative Organic ประเด็นเรื่องความปลอดภัยและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นหัวใจสำคัญของโลกยุค Next Normal ดังนั้น เทรนด์หนึ่งที่จะฉายภาพชัดขึ้นเรื่อยๆ คือ มาตรฐานสินค้าเกษตรที่เรียกว่า Regenerative Organic ซึ่งไม่เพียงต้องปลอดสารพิษและปราศจากการใช้เมล็ดพันธุ์ดัดแปลงเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงมาตรฐาน คุณภาพดิน การคุ้มครองสัตว์ คุณภาพชีวิตเกษตรกร ความยุติธรรมด้านค่าแรง รวมถึงระบบฟาร์มที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

นอกจากมุมมองของการใช้ชีวิตประจำวันของภาคประชาชนแล้ว ภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ยังได้เตรียมพร้อมและปรับตัว เพื่อตอบสนองตามความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยกตัวอย่างการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรม ได้แก่ การพัฒนาแพลตฟอร์มการทำธุรกรรมการเงินบนสมาร์ทโฟน ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยไม่ผ่านตัวแทนจำหน่าย การใช้เครื่องพิมพ์สามมิติ การใช้ระบบอัตโนมัติ การใช้เทคโนโลยี Artificial Intelligence (AI) และ Machine Learning (ML) เป็นต้น ซึ่งนอกจากการปรับตัวด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาพัฒนากระบวนการผลิตแล้ว ภาคอุตสาหกรรมยังได้มองถึงแนวทางการปรับลดค่าใช้จ่าย เช่น การปรับลดจำนวนแรงงาน โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานที่มีทักษะต่ำ (Low Skill) และกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labour) และแม้กระทั่งภาคเกษตรกรรม ก็ได้มีการเตรียมพร้อมและปรับตัว โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้าไปประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต หรือที่เรียกว่า “เกษตรแม่นยำ” หรือ “Precision Farming” กันมากขึ้นจะเห็นได้ว่า การก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” จะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่ประชาชนทุกเพศทุกวัย และทุกภาคส่วน ต้องเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และการดำเนินธุรกิจ (Digital Transformation) ยกตัวอย่างเช่น การเรียนออนไลน์ นอกจากนักเรียน นักศึกษาแล้ว คนวัยทำงานยังสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะ (Upskill & Reskill) เพื่อสร้างรายได้ให้มากขึ้น (เสกสรรค์ พันธัญญะ, 2565) การทำธุรกิจออนไลน์ ภาคธุรกิจจะโฟกัสเฉพาะ Core Business ส่วนงานสนับสนุนจะเป็นการใช้ Out Source หรือการ Share Service รวมทั้งการใช้โปรแกรมจัดการธุรกิจและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อลดต้นทุน

การก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งจะต้องให้ความ

สำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัล (Digital Infrastructure) เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม รวมทั้งมีทักษะและความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นพื้นฐาน (Digital Literacy) และเพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญกับความมั่นคงและปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) และการใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Platform) ในการพัฒนาธุรกิจและการให้บริการถึงแม้ว่าเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการก้าวผ่านจาก “New Normal” ไปสู่ “Next Normal” และเป็นการสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยจากสถานการณ์โควิด 19 แต่การฝ่าวิกฤตในครั้งนี้ ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ และความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและสังคมของทุกคนในประเทศ ในการรับมือสถานการณ์โควิด 19 อย่างมีสติ “ตระหนัก แต่ไม่ตระหนก”

สรุป แม้ว่าประเทศไทยจะมีความเสี่ยง และยังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 แต่ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เชื่อว่าประเทศไทยสามารถผ่านวิกฤตนี้ไปได้ และมีโอกาสฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจของคนในประเทศ เหมือนกับช่วงที่เคยเกิดวิกฤตครั้งต่างๆ ในอดีต และในช่วงนี้ยังเป็นโอกาสของประเทศไทยในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกัน และลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากสถานการณ์โควิด 19 และยังเป็นโอกาสในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดิจิทัลของประเทศอีกด้วย Next Normal การดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่แตกต่างจากอดีต เช่น การบริหารจัดการองค์กร พฤติกรรมการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเว้นระยะห่างทางสังคม การจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันและการให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพมากยิ่งขึ้น

4. นวัตกรรม

ความหมายของนวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก Innovare ในภาษาละติน แปลว่าทำสิ่งใหม่ขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำ ว่า นวัตกรรม ที่รูปศัพท์เดิมมาจากภาษาบาลี คือ นว + อตต + กรรม กล่าวคือ นว แปลว่าใหม่ ตต แปลว่า ตัวเองและกรรม แปลว่า การกระทำเมื่อนำ คำ นว มาสนธิกับอตุต จึงเป็น นวัตกรรม และเมื่อรวมคำ นวัตกรรม มาสมาส กับกรรม จึงเป็นคำ ว่า นวัตกรรมแปลตามรากศัพท์เดิมว่า การกระทำที่ใหม่ของตนเอง หรือการกระทำของตนเองใหม่

Thomas Hughes (2022) นวัตกรรมเป็นการนำวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนามาเป็นขั้นๆ แล้ว โดยมีขั้นตอนตามลำดับคือ การคิดค้น การพัฒนา และนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งมีความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา

กิริติ ยศยิ่งยง (2552) นวัตกรรม เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา สามารถนำไปปฏิบัติจริง และมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน ในลักษณะเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือของเก่าที่มีอยู่แต่เดิมแต่ได้

รับการปรับปรุงเสริมแต่งพัฒนาขึ้นใหม่ให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

Mckeown (2008) นวัตกรรม หมายถึง การทำงานสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีใหม่ๆ และยังอาจหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนนั้นจะเกิดขึ้นจากการ ปฏิวัติ การเปลี่ยนอย่างถอนรากถอนโคน หรือการพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้ มักมีการแยกแยะความแตกต่าง อย่างชัดเจน ระหว่างการประดิษฐ์คิดค้น ความคิดริเริ่ม และนวัตกรรม อันหมายถึงความคิดริเริ่มที่นำมา ประยุกต์ใช้อย่างสัมฤทธิ์ผล และในหลายสาขา เชื่อกันว่าการที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นนวัตกรรมได้นั้น จะต้อง มีความแปลกใหม่อย่างเห็นได้ชัด และไม่เป็นแค่เพียงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ เป็นต้นว่า ในด้านศิลปะ เศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจ และนโยบายของรัฐ ในเชิงเศรษฐศาสตร์นั้น การเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องเพิ่มมูลค่า มูลค่าของลูกค้า หรือมูลค่าของผู้ผลิต เป้าหมายของนวัตกรรมคือการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก เพื่อให้ สิ่งต่างๆ เกิดเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น นวัตกรรมก่อให้เกิดผลิตผลเพิ่มขึ้น และเป็นที่มาสำคัญของความ มั่งคั่งทางเศรษฐกิจ

Damanpour (1987) ได้ให้ความหมายว่า นวัตกรรม ในแง่มุมมองของนวัตกรรม องค์กร หมายถึง สิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาใช้ในองค์กร และเป็นที่ยอมรับของคนในองค์กร

สรุป นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การปฏิบัติจัดทำหรือการกระทำสิ่งใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมา ก่อนหรือการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมให้ดียิ่งขึ้น ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

5. นวัตกรรมทางการศึกษาและการบริหารการศึกษา ยุค Nex Normal

1. เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะองค์ความรู้ในประเทศไทย เทคโนโลยีทางการศึกษาในฐานะที่เป็นองค์ความรู้พบได้จากการที่มหาวิทยาลัยต่างเปิดสอนวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยระดับปริญญาตรีมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้าน เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อไปปฏิบัติงานในลักษณะนักปฏิบัติในสถาบันการศึกษาและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน สำหรับระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นทั้งนักออกแบบนัก จัดการระบบ ผู้ควบคุมการผลิตและการใช้สื่อต่างๆ เนื้อหาที่สอนจะครอบคลุมถึงแนวคิดพื้นฐานทางด้าน เทคโนโลยีการศึกษา สื่อทางการศึกษาที่จะครอบคลุมงานทางด้านกราฟิก เครื่องฉายต่างๆ เครื่องเสียง ภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ การใช้สื่อโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา เช่น การใช้โทรศัพท์เพื่อการศึกษา การใช้วิดีโอ การใช้ดาวเทียม การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

2. เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือในการบริหาร ในฐานะเครื่องมือทางการบริหาร เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

2.1 เป็นเครื่องมือในด้านการบริหารองค์กร เพื่อให้ดำเนินงานตามวิธีระบบและบรรลु วัตถุประสงค์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะจัดการเกี่ยวกับ ดังนี้ (1) การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายเกี่ยวกับ

บทบาท วัตถุประสงค์ การเรียนการสอน ตัวผู้เรียน และการจัดทรัพยากรการเรียน ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน (2) การให้การสนับสนุน จะต้องมีการวางแผนการจัดหาทรัพยากร ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการวางแผนปฏิบัติงานและการประเมินผลงาน (3) การจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ (4) การสร้างความประสานสัมพันธ์ให้มีการร่วมมือในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานย่อยในองค์กร ตลอดจนวิธีการเผยแพร่ข่าวสารและการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.2 การเป็นเครื่องมือด้านธุรการ ได้แก่ การผลิตเอกสาร การนัดหมาย การทำทะเบียน นักศึกษา ทะเบียนครุภัณฑ์ การทำบัญชีการเงิน และการควบคุมงบประมาณ

2.3 ด้านการบริหารงานบุคลากร เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานบุคลากร เพื่อการแต่งตั้งบุคลากรเข้ารับตำแหน่งให้เหมาะสมกับหน้าที่ โดยสอดคล้องกับความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการแต่งตั้งแล้วเทคโนโลยียังสามารถใช้ในการสรรหา การคัดเลือกบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การนิเทศงาน การบำรุงขวัญการทำงาน สวัสดิการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

2.4 การบริหารวิชาการ จะใช้เทคโนโลยีในการเก็บทะเบียนผลการเรียน การวัดและการประเมินผล พร้อมทั้งการรายงานผลการเรียนด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยการผลิตสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจการของสถาบันการศึกษา และการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบัน การศึกษากับชุมชน

3. เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือทางวิชาการ สถาบันการศึกษาใช้เทคโนโลยีการศึกษา ใน 2 ลักษณะ คือ ยึดสื่อคนเป็นกลางกับยึดสื่อสิ่งของเป็นหลักการยึดสื่อคนเป็นหลัก หมายถึง การให้ครู อาจารย์ เป็นแหล่งความรู้ แล้วใช้สื่อสิ่งของเสริมการสอนของครู เป็นวิธีที่พบเห็นทั่วไปในสถาบันการศึกษา แบบปิดที่ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบผู้เรียนกับผู้สอนเผชิญหน้ากันการยึดสื่อสิ่งของเป็นหลัก การใช้รูปแบบนี้ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้สอน แต่อาจเรียนได้จากสื่อประสมประเภทต่างๆ ในรูปของการศึกษาทางไกลโดยทั่วไปการใช้ในลักษณะนี้จะพบในมหาวิทยาลัยแบบเปิด ซึ่งมีการใช้อยู่ 3 ลักษณะ คือ 1) การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นแกน เสริมด้วยสื่อโสตทัศน (AV Media) รายการวิทยุ กระจายเสียงรายการวิทยุโทรทัศน์การสอนเสริม และสื่อโทรคมนาคม เป็นต้น เช่นที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชและมหาวิทยาลัยเปิดแห่งอังกฤษ เป็นต้น 2) การใช้สื่อวิทยุหรือโทรทัศน์เป็นแกน โดยใช้วิทยุหรือโทรทัศน์เป็นสื่อ ใช้กันที่ มหาวิทยาลัยทางอากาศของญี่ปุ่นและมหาวิทยาลัยทางโทรทัศน์ของประเทศจีน 3) การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์เป็นแกน เช่นที่มหาวิทยาลัยเปิดในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น นอกจากนี้ในปัจจุบันการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายใน มหาวิทยาลัยแบบปิดทั้งในอเมริกาและยุโรปโดยระบบที่เราเรียกว่า e-Learning

4. เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทรัพยากรการเรียนรู้ หมายถึง ทรัพยากรทุกชนิดที่ผู้เรียนสามารถใช้แบบเชิงเดี่ยวหรือแบบผสมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ 1) ข้อสนเทศ/ข่าวสาร คือข้อเท็จจริงที่ได้ประมวลและจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบพร้อมที่จะถ่ายทอดสู่บุคคลที่สนใจ 2) บุคคล (People) บุคลากรแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือกลุ่มที่ทำหน้าที่รวบรวมและจัดระบบการเก็บข้อสนเทศและข่าวสาร กลุ่มที่สองคือคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานและทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อสนเทศและข่าวสาร ซึ่งได้แก่ ครู นักการศึกษา นักวิชาการ 3) ผู้เชี่ยวชาญคือบุคลากรที่เตรียมงาน ปรับปรุง ผลิต ดำเนินการประเมินผลและพัฒนาเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ 4) วัสดุ ได้แก่ สิ่งของ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) ประเภทที่บรรจุหรือบันทึกข่าวสารที่จะต้องถ่ายทอดด้วยเครื่องมืออื่น เช่น แผ่นเสียง ฟิล์มสตริป สไลด์ ภาพยนตร์ วิทยุเทป ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช ฯลฯ (2) ประเภทที่ตัวของมันเองสามารถใช้งานได้เลยโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมืออื่น เช่น แผนที่ลูกโลก หนังสือ ของจริง ของจำลอง ฯลฯ 5) เครื่องมือ คืออุปกรณ์ที่เป็นตัวถ่ายทอดข่าวสารที่บรรจุหรือบันทึกไว้ในวัสดุ ส่วนมากจะเป็นเครื่องกลไกไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ บางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องเป็นเครื่องกลไก

5. เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากร ในการพัฒนาบุคลากร การอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่สถาบันการศึกษาองค์การต่างๆ ใช้กันอย่างแพร่หลายในฐานะเครื่องมือในด้านการพัฒนาบุคลากร หน่วยงานที่จะต้องรู้ว่าหัวข้อในการจัดอบรมได้แก่หัวข้ออะไร ส่วนผู้สอนก็ต้องรู้ว่าในเทคนิคการสอนต่างๆ ที่ใช้กันอยู่นั้นต้องใช้เทคนิคการสอนแบบใดจึงจะเหมาะสม และจะจัดสภาพแวดล้อมของห้องอบรมอย่างไร เช่น ระบบแสง ระบบเสียง ระบบควบคุมอุณหภูมิ จะจัดที่นั่งของผู้เข้าอบรมแบบไหน แบบวงกลม ครึ่งวงกลม สี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัสรูปตัว U หรือจัดเป็นกลุ่มๆ และจะใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ประเภทไหน เช่น โปรเจคเตอร์ จอภาพ เครื่องเล่นเทป เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องฉายสไลด์

6. เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในฐานะเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นได้จากการฟัง การอ่าน การเห็น และการสัมผัส ดังนั้น เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาจึงสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ 3 วิธี คือ 1) นำหลักสูตรซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เราใจเข้าสู่ห้องเรียน นั่นคือ หลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง นักเรียนจะค้นหาคำปัญหาของเขาเอง ทดสอบความคิด รับข้อมูลย้อนกลับ และทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่นๆ หรือฝึกหัดนอกห้องเรียน 2) จัดหาเครื่องมือซึ่งจะกระตุ้นการเรียนรู้ สนับสนุนการคิดและการแก้ปัญหา กำหนดรูปแบบของกิจกรรมแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ 3) ให้โอกาสแก่นักเรียน และครูมากขึ้นในการให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งข้อมูลทั้งหลายที่นักเรียนประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของความคิดแล ผลผลิตของเขา ให้โอกาสนักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับนักวิทยาศาสตร์ รับข้อมูลย้อนกลับจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งเพื่อนของเขา และผู้ที่มีประสบการณ์ในเชิงวิชาการในสิ่งที่เขาจำเป็นต้องปรับปรุง (วูธิศักดิ์ โกชนุกู, 2564)

สรุป นวัตกรรมทางการศึกษาและการบริหารการศึกษา คือการดำเนินการให้องค์กรพร้อมที่จะเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อในการบริหาร ซึ่งในยุค Nex Normal หากองค์กรไม่มีความพร้อมในการรองรับนวัตกรรมทั้งในด้านบุคลากรและบริบทการบริหารจัดการต่างๆ ขององค์กร ก็ไม่สามารถนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อการบริหารสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและบริบทต่างๆ อีกหลายประการ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ที่งานต้องมียุทธศาสตร์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารที่นำมาใช้ สามารถปฏิบัติได้ ถ่ายทอดเป็นและสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ในการรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

6. ความเป็นมาและการจัดการศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เดิมใช้ชื่อว่า โรงเรียนราษฎร์ของวัด เกิดขึ้นตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช 2488 โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้ประสบปัญหาในการดำเนินงานมาโดยตลอด เนื่องจากในช่วงแรกๆ ได้รับอุดหนุนเหมือนโรงเรียนเอกชนทั่วไป และไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนจากผู้ปกครองนักเรียนได้ สาเหตุจากผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ 95 มีฐานะยากจน จึงทำให้โรงเรียนบางแห่งต้องเลิกกิจการ และบางแห่งก็ได้โอนกิจการให้รัฐบาล (ในอดีต) (กมล สดุดประเสริฐ และสุนทร สุนันทชัย, 2541, หน้า 47) ขณะเดียวกัน ก็มีจุดเน้นที่ต้องการให้นักเรียนนั้น มีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีจุดประสงค์ มุ่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมซึ่งนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม และกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา อย่างถูกต้องโดยการควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในกรอบคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม ไม่เบียดเบียนตนเอง และบุคคลอื่น สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคม ตลอดจนมีลักษณะของความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี เพื่อการดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม ประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ขณะเดียวกันโรงเรียนก็ได้รับการสนับสนุน จากคณะสงฆ์ซึ่งเปิดโอกาสให้วัด พระสงฆ์ และชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการ ศึกษาอย่างเต็มที่ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมสนับสนุนและให้การอุดหนุนแก่โรงเรียนเป็นพิเศษ เพราะถือว่า โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นโรงเรียนต้นแบบประเภทการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสในปีการศึกษา 2520 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ออกนโยบาย และแผนงานให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จึงได้เพิ่มเติมนโยบายการพัฒนาการศึกษาในด้านปริมาณว่า “จะส่งเสริมการจัดโรงเรียนราษฎร์การกุศลมากขึ้นเป็นพิเศษ” กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการงานแผนปฏิบัติงาน ทั้งภายในและภายนอกภายในโรงเรียน ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องวางแผนที่สามารถปฏิบัติได้ทั้งภายใน และ

ภายนอกโรงเรียนมากมายหลายประการ

เป้าหมายของโรงเรียนการกุศลของวัด พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรมมีความก้าวหน้าเต็มศักยภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี มีภาพลักษณ์ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวทางวิถิพุทธ ภายใต้ปรัชญาของโรงเรียน พัฒนาคุณภาพครูผู้สอนให้มีการพัฒนาตนเอง มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมมีจริยธรรมมีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ยึดมั่นในอุดมการณ์โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2561) และมาตรฐานวิชาชีพ เป็นผู้นำ เสียสละทุ่มเท อุทิศตน รับผิดชอบ และมีคุณภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการ เน้นการมีส่วนร่วมเป็นระบบ โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีบรรยากาศในการทำงาน พัฒนาทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมให้มีมาตรฐาน มั่นคง แข็งแรง สะอาด ร่มรื่น มีบรรยากาศทางการศึกษาสื่ออุปกรณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาเหมาะสมพอเพียง และเอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นด้านศาสนา กีฬา ดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

การพัฒนาโรงเรียนแบบการมีส่วนร่วม โดยการร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน มีคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการผู้บริหารภายใน เป็นฝ่ายกำหนดนโยบาย เป้าหมายวางแผนงาน แบ่งงานเป็น 6 ด้าน คือด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร ธุรการ และแผนงานอาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับชุมชน หลักการทำงานเป็นทีม กระจายอำนาจการทำงานเป็นระดับช่วงชั้น ได้แก่ ระดับปฐมวัย (อ.1-อ.3) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) มีหัวหน้าเป็นหัวหน้าช่วงชั้น แต่ละช่วงชั้นแบ่งกลุ่มย่อยเป็นระดับ มีหัวหน้าระดับเป็นฝ่ายควบคุมดูแลมอบหมายงาน แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเป็นระดับ เป็นช่วงชั้น อาทิ ครูเวรดูแลความปลอดภัยหน้าโรงเรียน วันหยุด งานปกครอง งานกิจกรรม ฯลฯ การอยู่ร่วมกันแบบวิถิพุทธ บรรยากาศการทำงานเป็นแบบครูกับศิษย์ พี่กับน้อง เพื่อนกับเพื่อน เหมือนครอบครัวเดียวกัน อาศัยหลักกัลยาณมิตรในการอยู่ร่วมกัน ยึดหลักการทำงานมากกว่าคำตอบแทนให้พออยู่ พอกิน พอเพียง ด้วยอุดมการณ์ จริใจ เสียสละ สามัคคี และมีความรับผิดชอบต่องาน การดำเนินงานตามวงจรงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน และบุคลากร ยึดหลักร่วมกันคิดร่วมกันทำร่วมกันแก้ไขปัญหา และร่วมกันพัฒนา ภายใต้หลักปรัชญาของโรงเรียนคือ “สุวิชาโน ภวักโหติ, ผู้รู้ดี เป็นผู้เจริญ” กระบวนการบริหารงานตามแนวของเดมมิง (Deming) คือแบบ (PDCA) การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (check) การปฏิบัติ (Action) ดังนั้น กระบวนการบริหารงานทั้ง 4 ขั้นตอนจะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุดซึ่งเขียนได้ว่า (plan-do-check-act) ซึ่งเหมือนกับเป็นวงจรอันหนึ่งเรียกว่าวงจรเดมมิง (The Deming Cycle) วงจรหรือวงจรนี้เป็นเครื่องมือการบริหารอย่างต่อเนื่องในการติดตามพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย โดยวงจรเดมมิงเป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการควบคุมคุณภาพหรือการบริหารคุณภาพ

สรุป การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุสามเณร และนักเรียน ได้เล่าเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโดยเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งปัจจุบัน การศึกษาของพระภิกษุและสามเณรนั้นขึ้นตรงต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ภายใต้การควบคุมของสภาการศึกษาคณะสงฆ์ ซึ่งมีสมเด็จพระสังฆราชเป็นประธาน

7. สรุป

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาชีวิตวิถีถัดไป Nex Normal เป็นการบริหารการจัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุสามเณรและนักเรียนได้เล่าเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมและผู้บริหารจะต้องใช้นวัตกรรมเพื่อการบริหารโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย และความสำเร็จ ในยุคปัจจุบันซึ่งปัจจัยสำคัญคือ การนำนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารจัดการ โรงเรียนสามารถนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาปฏิบัติหรือถ่ายทอดได้ ได้แก่ สื่อทางการศึกษาด้านกราฟิก เครื่องเสียง วิชยุกระบายเสียง โทรทัศน์โทรศัพท์ การใช้ดาวเทียม ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา อินเทอร์เน็ต รวมถึงการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ หากโรงเรียนหรือบุคลากรไม่มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยการศึกษาก็อาจก่อให้เกิดปัญหาได้ ฉะนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้ทันสมัย เพื่อที่จะได้นำองค์ความรู้การใช้โทรศัพท์เพื่อการ ความรู้ใหม่ๆ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การประชุม ชุมออนไลน์ การกาศึกษา การใช้วิดีโอเทกซ์ การใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา เป็นต้น การบริหารจัดการโรงเรียนควรเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการบริหารเชิงระบบในการทำงาน มีการนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาาร่วมกับการบริหาร มีการส่งเสริมและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่หลากหลาย การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน ส่งเสริมการนำนวัตกรรมโรงเรียนขนาดเล็กมาใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียน รวมถึงการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการบริหารงาน เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือสื่อทางการศึกษาด้านกราฟิกเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ แบบทดสอบออนไลน์การพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

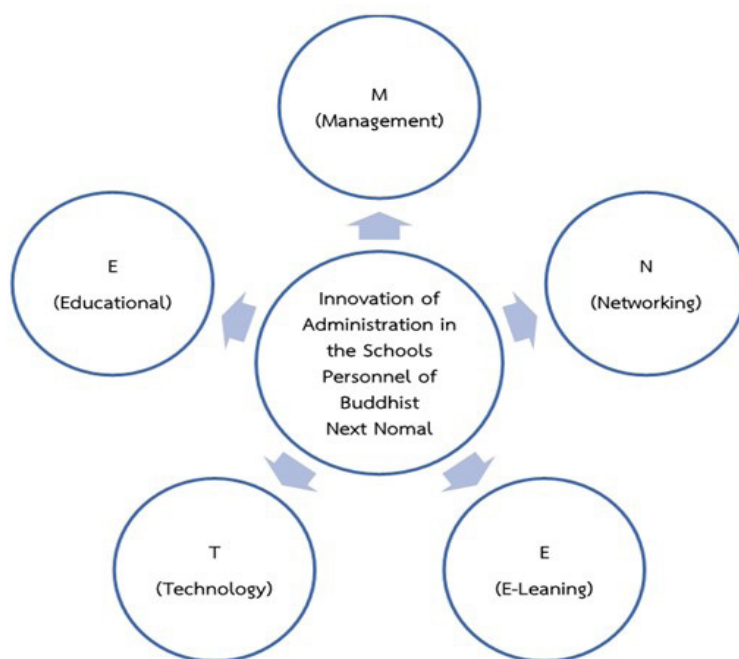
สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้บริหารในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ควรมีการจัดอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้นวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากร ทีมงาน ต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมในการบริหารที่นำมาใช้ สามารถปฏิบัติได้ถ่ายทอด เป็นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการ หากโรงเรียนหรือบุคลากรไม่มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการได้ สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่ง

การเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม และการรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหารสถานศึกษาที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อให้พระภิกษุสามเณรและนักเรียนได้เล่าเรียนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมนั้น อาจมีข้อจำกัดในการใช้งบประมาณที่จะมาจัดสร้างนวัตกรรมได้

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผู้เขียนบทความ ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยี และการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาใน ชีวิตวิถีถัดไป ซึ่งเป็นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กมล สดประเสริฐ และสุนทร สุนันทชัย. (2541). *วิสัยทัศน์ทางการศึกษา: ทิศทางที่ไทยต้องพบพาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม: แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วุทธิศักดิ์ โกชนุก. (2564). *นวัตกรรมทางการบริหาร*. เข้าถึงได้จาก www.mongkornmk01.blogspot.com/2010/06/blog-post_18.html

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2561). *การพัฒนาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.

เสกสันต์ พันธุ์บุญมี. (2565). *Digital Tranformation จาก New Normal สู่ Next Normal*. เข้าถึงได้จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-transformation-new-normal-next-normal>

Damanpour, F. (1987). The Adoption of Technological, Administrative, and Ancillary Innovations: Impact of Organizational Factors. *Journal of Management*, 13, 675-688.

Hughes, T. (2022). *นวัตกรรมการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://thanetsupong.wordpress.com>

McKeown, Max. (2008). *The Truth About Innovation*. London, UK: Prentice Hall.

